KONTROLLIAKT

09.01.2002 nr 13-4/51

Riigieelarves toimetulekutoetusteks ettenähtud raha määramise ja väljamaksmise seaduslikkus

Koostaja:

Maidu Lääne

Tallinn
2002

1. SISSEJUHATUS 3

1.1. VALDKONNA ÜLEVAADE 3
1.2. AUDITI RAAMISTIK 5
1.2.1. Auditi iseloomustus 5
1.2.2. Auditi teostus 5
1.2.3 Varasemad kontrollimised 6

2. TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMINE LINNAOSADES 7

2.1. TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMISE SISEREGULATSIOONID 7
2.2. SOTSIAALHOOLEKANDE OSAKONNAD 7
2.2.1. Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hoolekandeosakond 7
2.2.2. Lasnamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekandeosakond 8
2.2.3. Mustamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakond 8
2.3. KOMISJONID 9
2.3.1. Mustamäe Linnaosa Sotsiaalhoolekandekomisjon 9
2.3.2. Lasnamäe Linnaosa toimetulekutoetuse määramise komisjon 9
2.3.3. Tallinna Linnavolikogu Sotsiaalhoolekande- ja Tervishoiukomisjon 10

3. TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMISE KORRALDUS 11

3.1. TAOTLUSTE VASTUVÕTMINE 11
3.2. KONTROLL JA SANKTSIOONID TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMISE ÜLE 12

4. TUVASTATUD ASJAOLUD TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMISEL 14

4.1. TOETUSE MAKSMINE ÜHISELAMUS ELAVATELE ÜLIÕPILASTELE 14
4.2. TOETUSE MAKSMINE PUUDULIKE ANDMETE JA DOKUMENTIDE ALUSEL 16
4.2.1. Toetuse maksmine eluasemekulusid tõendamata 16
4.2.2. Toetuse maksmine arvete puudumisel 17
4.2.3. Toetuse maksmine perekonnaliikmete andmete puudumisel 18
4.2.4. Toetuse maksmine elatisraha saamist tõendamata 19
4.2.5. Toetuse maksmine juhul, kui elatisraha on alla 400 krooni 19
4.3. TULUDE VARJAMINE 19
4.4. TOETUSE MAKSMINE PÕHJENDAMATULT SUURTE ELUASEMEKULUDE KORRAL 20
4.6. TOETUSE VÄLJAMAKSMINE HILINEMISEGA 21
4.7. MUUD 22

5. ETTEPANEKUD 23

Lisa 1 24
Lisa 2 25

Selgitus kontrolliakti kohta

Kontrolliakt on vastavalt Riigikontrolli seaduse §-le 29 koostatud dokument.
§ 29 lg 2 järgi tutvustatakse kontrolliakti auditeeritava asutuse juhile, kes allkirjastab selle koos raamatupidamise eest vastutava isikuga. Soovi korral esitavad nad akti kohta oma arvamuse.

Kontrolliakti õigsuse eest vastutavad kooskõlas Riigikontrolli seaduse § 29 lg 1 kontrolliaktile allkirja andnud isikud. Kontrollijatele esitatud dokumentide, õiendite ja seletuste õigsuse eest vastutab nendele allkirja andnud isik.

Akt koostatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb Riigikontrollile ja teine Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametile.

1. Sissejuhatus

1.1. Valdkonna ülevaade

Eesti põhiseaduse § 28 järgi on igal Eesti kodanikul puuduse korral õigus riigi abile. Ka Euroopa sotsiaalharta järgi (artikkel 13, lõige 1) peab riik tagama, et iga piisavate elatusvahenditeta isik, kes pole suuteline oma tööga või muude allikate kaudu neid vahendeid hankima, saab küllaldast abi.

Toimetulekutoetuse sätestab sotsiaalhoolekande seaduse § 22[1], mille järgi on seda õigus saada isikutel, kelle kuusissetulek on alla Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud minimaalsetest tarbimiskulutustest lähtuvat toimetulekupiiri. Käesoleval ajal on toimetulekupiiri suuruseks 500 krooni ning see kehtib 1.novembrist 1997. Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 23.12.1996. a määrusega nr 318 (koos hilisemate muudatustega).

Määruse kohaselt maksab toimetulekutoetust valla- või linnavalitsus isiku või perekonna kuusissetuleku alusel, kusjuures lähtutakse rahasummast, mis jääb taotlejale pärast alatise eluasemega seotud kulude katmist.

2002. aasta 1. jaanuarist hakkab kehtima sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus[2]. Toimetulekutoetuse maksmise seisukohast on põhiliseks muudatuseks see, et toimetulekutoetuseks ettenähtud raha eraldatakse riigieelarvest otse valla- ja linnaeelarvetele.

2001. aasta esimesel poolel maksti Tallinna linnas toimetulekutoetust 39,5 miljonit krooni. 2000. aastal oli see summa 64,3 miljonit krooni ja 1999.aastal 88,2 miljonit krooni. Toimetulekutoetuse taotluste arv on kasvanud 36,4 tuhandest 2000.aastal kuni 46,7 tuhandeni 2001. a I poolaastal.

Tallinnas elab 403 981 inimest. Käesoleva aasta esimesel poolel sai toimetulekutoetust 84 952 isikut. Rahuldatud taotluste (üks taotlus haarab mitut inimest) üldarvust - 46 732 moodustavad tööotsijate ja töötute taotlused 45,6% (21 303), pensionäriperede taotlused 27,0% (12 637), üliõpilasperede taotlused 12,6% (5 875) ja muud 14,8% (6917).

Toetuse suurus ühe elaniku kohta oli 465 krooni ja ühe taotluse kohta 846 krooni.

---

[1] Sotsiaalhoolekande seadus võeti vastu 08.02.1995.
[2] Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus võeti vastu 09.10.2001

Toimetulekutoetuse maksmist teostavad Tallinna linnaosade valitsused. Kulutajaks on Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet. Kuni 1. 05. 2001.a teenindas Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametit Keskriigikassa ja alates 01.05.2001. a Tallinna riigikassa.

Toimetulekutoetuse maksmist Tallinna erinevates linnaosades 2001. aasta I poolaastal näitavad järgmised andmed:

(tuhandes kroonides)

Omavalitsus	Arvestatud toetusi	Riigikassa poolt üle kantud	Makstud toetusi	Eraldatud ja arvestatud summa vahe (v2-v1)
Nimetus	1	2	3	4
Haabersti	3 884,7	3 856,7	3 856,8	- 27,9
Kesklinn	3 685,9	3 759,8	3 685,9	73,9
Kristiine	1 739,4	2 066,4	1 739,4	327,0
Lasnamäe	16 402,2	16 402,3	16 402,2	-
Mustamäe	6 861,1	6 415,6	6 415,6	- 445,5
Nõmme	1 554,3	1 534,5	1 534,5	- 19,9
Pirita	98,5	98,5	98,5	-
Põhja- Tallinn	6020,5	5 780,0	5 780,0	-240,5
Kokku	40 246,6	39 913,8	39 512,9	-332,9

Ülaltoodud andmetest nähtub, et 57,7% kogu Tallinnas makstud toetuste üldsummast maksti Lasnamäe ja Mustamäe linnaosades.

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiu Amet (edaspidi Amet) on 1994. aasta juunikuus moodustatud linnaasutus, mis täidab talle riigi ja Tallinna õigusaktide ja tema põhimäärusega pandud ülelinnalisi ülesandeid. Ameti põhimäärus on kinnitatud Tallinna Linnavolikogu poolt 18.09.1997. a

Ameti juhataja on Vahur Keldrima. Ameti pearaamatupidaja ja raamatupidamise eest vastutav isik on Irina Lukasevits.

Mustamäe Linnaosa Vanem on Voldemar Trumm, Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakonda juhib Ene Kiimann.

Lasnamäe Linnaosa Vanem on Leonid Mihhailov, Sotsiaalhoolekande osakonna juhataja on Koit Nõlvak.

Tallinna Linnavolikogu sotsiaalhoolekande- ja tervishoiukomisjoni esimees on Tallinna Linnavolikogu liige Matti Tarum.

1.2. Auditi raamistik

1.2.1. Auditi iseloomustus

Auditi aluseks on Riigikontrolli 2001. aasta tööplaani alusel 24.09.2001 tehtud kontrolliülesanne nr 051. Audit on osa Riigikontrolli projektist, mille käigus auditeeritakse toimetulekutoetuse maksmist eri omavalitsustes.

Auditi eesmärgiks on välja selgitada, kas riigieelarvest toimetulekutoetuste maksmiseks eraldatud raha on kasutatud seaduslikult ja sihtotstarbeliselt.

Auditi objektiks on toimetulekutoetuste maksmise korraldamine Tallinna linnas.

Auditeeritud asutused on Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, Tallinna Lasnamäe Linnaosa Valitsus ja Mustamäe Linnaosa Valitsus.

Vaadeldav ajavahemik on 01.01.2001 kuni 30.06.2001.

1.2.2. Auditi teostus

Auditi planeerimisel, läbiviimisel ja tulemuste vormistamisel järgiti Riigikontrolli tegevusriskide auditi osakonna auditi põhiprotsessi ja dokumenteerimise nõudeid.

Auditi objekti valikul oli üheks kriteeriumiks toimetulekutoetuseks eraldatud rahasumma suurus. Sotsiaalministeeriumi andmetel on Tallinna Linnavalitsus kulutanud 2001. aasta I poolaastal 13,0% kogu antud aastal riigile eraldatud rahast (302,8 miljonit krooni). Siinjuures Tallinna linn kulutas esialgse eelarvega terveks aastaks ettenähtud raha juba I poolaastaga.

Auditi eelselgituse käigus püstitati järgmised hüpoteetilised riskid:

- toetuse määramise aluseks olevate regulatsioonide piisamatus ja/või eiramine;
- kontrollimehhanismide piisamatus ja/või eiramine;
- otsustamisõiguse liigne koondumine;

- aruannete selgusetus ja ebausaldusväärsus.

Auditiga testiti, kas ja kui suures ulatuses nimetatud riske esines.

Intervjueeriti toimetulekutoetustega tegelevaid vastutavaid isikuid, sh Tallinna Lasnamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakonna juhatajat Koit Nõlvaku, sama osakonna peaspetsialisti Sirje Unt'i, Mustamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakonna juhatajat Ene Kiimann'i, tema asetäitjat Marika Lillemäe't, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti pearaamatupidajat Irina Lukasevits'it, sama Ameti peaspetsialiste Ljudmilla Leius't ja Malle Ojamaa't.

Analüüsiti toimetulekutoetuse maksmist käsitlevaid dokumente ja statistilisi andmeid (Tallinna linna Lasnamäe ja Mustamäe linnaosade valitsuste ning Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti dokumendid moodustavad auditi põhilise tõendusmaterjali).

Väärkasutuste avastamiseks moodustasid auditeerijad toimetulekutoetuste taotluste osas valimi: 50% juhtudest valiti juhuvalikuga, 50% suuremat riskiohtu arvestades (suuremad eluasemekompensatsioonid, üliõpilasperedele määratud toetused, linnaosa sotsiaalkomisjoni otsusega määratud toetused).

Vaadati läbi 1990 toimetulekutoetust, mis moodustab seisuga 31.06.2001. a 7% Lasnamäe ja Mustamäe linnaosade valitsustes määratud toetuste üldarvust (27 066). Auditeeritud juhtude puhul maksti toimetulekutoetust välja 1,0 miljonit krooni ehk 7,5% 2001. a esimesel kuuel kuul välja makstud toimetulekutoetuse summast (22,8 miljonit krooni).

Auditeerisid ja kontrolliakti koostasid tegevusriskide auditi osakonna auditi juht Maidu Lääne ja auditi spetsialist Galina Tjukina.

1.2.3. Varasemad kontrollimised

Riigikontroll viis läbi toimetulekutoetuste maksmise kontrolli Tallinna Lasnamäe, Haabersti ning Kesklinna valitsuste sotsiaalhoolekande osakondades 1999. aastal. Põhijärelduseks oli, et õiguslik regulatsioon toetuste maksmiseks on ebapiisav ning toetuste määramine ja maksmine vajab ümberkorraldamist.

2. Toimetulekutoetuse maksmine linnaosades

2.1. Toimetulekutoetuse maksmise siseregulatsioonid

Sotsiaaltoetuste maksmist reguleerivatest õigusaktidest lähtudes kinnitas Tallinna Linnavalitsus "Riiklike sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise rakendamise juhendi"[3].

Eluasemekulude arvestamisel lähtuvad sotsiaalosakonnad Tallinna Linnavolikogu 08.03.2001.a määrusest[4], mis suurendas eluaseme normpinna põhiüüri ning põhihooldustasu piirmäära 8-st kroonist ühe ruutmeetri kohta ühes kuus 15 kroonini.

Tallinna Linnavalitsuse 24.01.2001.a istungil[5]. soovitati linnaosade sotsiaalhoolekande osakondadel hakata maksma toimetulekutoetust Tallinna linna elanike registris olevatele ühiselamutes elavatele üliõpilastele.

2.2. Sotsiaalhoolekande osakonnad

Toimetulekutoetuse maksmist korraldavad Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hoolekandeosakond ja Lasnamäe ja Mustamäe linnaosade valitsuste Sotsiaalhoolekande osakonnad.

2.2.1. Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hoolekandeosakond

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hoolekandeosakonna põhimääruse järgi on osakonna üheks põhiülesandeks linna sotsiaalhoolekande alaste küsimuste lahendamine. Töötajate ametijuhendid on kinnitatud Ameti juhataja käskkirjaga. Vahetult tegeleb sotsiaaltoetuste ja vanurite hoolekande küsimustega osakonna peaspetsialist Ljudmilla Leius[6].

---

[3] Tallinna Linnavalitsus kinnitas 09.08.2000.a määrusega nr 53 "Riiklike sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise rakendamise juhendi". Nimetatud juhendit muudeti Tallinna Linnavalitsuse 11.10.2000.a määrusega nr 67.
[4] Tallinna Linnavolikogu 08.03.2001.a määrus nr 12
[5] Tallinna Linnavalitsuse 24.01.2001.a istungi protokoll nr 4
[6] Ameti juhataja 07.02.2001.a käskkiri nr 28.

2.2.2. Lasnamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekandeosakond

Lasnamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakonna põhimääruse[7] kohaselt on osakonna ülesandeks toimetulekut soodustavate sotsiaalteenuste osutamine nii üksikutele abivajajatele, kui ka peredele.

Osakonna juhataja üheks tööülesandeks ametijuhendi[8] järgi on riikliku toimetulekutoetuse määramise organiseerimine. Juhataja asetäitja kohustuseks on toimetulekutoetuse komisjoni juhtimine ning andmete kogumine, koondaruannete tegemine ja vormistamine.

Vanemspetsialisti Inga Lugina teenistuskohustuseks[9] on määratud sotsiaaltoetuste ja abirahade kontroll ja ettevalmistamine ülekandmiseks linnaosa abivajajate arveldusarvetele.

Sotsiaalhoolekande osakonna vanemspetsialistide, spetsialistide ja nooremspetsialistide ametijuhendid on kinnitatud osakonna juhataja käskkirjaga ning neid on tutvustatud töötajatele allkirja vastu.

Lasnamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakonna koosseisus on 72 ametikohta. Vahetult töötavad toimetulekutoetuse kliendikeskustes 15 spetsialisti.

2.2.3. Mustamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakond

Mustamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekandeosakonna põhimääruse[10] järgi on osakonna ülesandeks vähekindlustatud perekondadele toimetulekutoetuse määramine ja maksmine.

Sotsiaalhoolekandeosakonna juhatajale kinnitas ametijuhendi[11] Mustamäe linnaosa Vanem. Juhataja asetäitja[12] ja spetsialistide ametijuhendid on kinnitatud osakonna juhataja poolt ning neid on tutvustatud töötajatele allkirja vastu. Ametijuhendite järgi on spetsialistide üheks põhiülesandeks toimetulekutoetuse määramine.

Sotsiaalhoolekandeosakonna koosseisus on 43 ametikohta. Vahetult toimetulekutoetuse klienditeenindamisega tegeleb 7 spetsialisti.

---

[7] Lasnamäe Linnaosa vanema 08.06.1999.a korraldus nr 377.
[8] Lasnamäe Linnaosa Vanema 18.05.1999.a käskkirjaga nr 53 kinnitatud ametijuhend
[9] Lasnamäe Linnaosa Vanema 20.04.2001.a käskkirjaga nr 98 kinnitatud ametijuhend
[10] Mustamäe Linnaosa Vanema 31.01.2001.a käskkiri nr 13.
[11] Mustamäe Linnaosa Vanema. 08.05.2000.a käskkiri nr 40.
[12] Ametijuhend on kinnitatud osakonna juhataja poolt 04.01.1999.a.

2.3. Komisjonid

2.3.1. Mustamäe Linnaosa Sotsiaalhoolekandekomisjon

Mustamäe Linnaosa Sotsiaalhoolekandekomisjon põhimäärus on kinnitatud Mustamäe Linnaosa Valitsuse korraldusega 2000. aastal[13]. Põhimääruse järgi on komisjoni ülesandeks sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste ja muu abi taotluste läbivaatamine juhtudel, kui taotleja ei ole nõus sotsiaaltöötaja poolt tehtud otsusega, taotleja ja sotsiaaltöötaja vahel on tekkinud lahkarvamused jm.

Komisjoni (viimane) koosseis on kinnitatud Mustamäe Linnaosa vanema korraldusega[14] alljärgnevalt:

- Marika Lillemäe - sotsiaalhoolekande osakonna juhataja asetäitja , esimees,
- Ene Kiimann - sotsiaalhoolekandeosakonna juhataja, esimehe asetäitja,
- Tiiu Meriväli - Mustamäe Linnaosa Valitsuse nõunik, sekretär,
- Aivi Kokk - sotsiaalhoolekande osakonna spetsialist,
- Malle Agabus - Mustamäe Halduskogu liige,
- Helena Heinsoo - hoonete haldusosakonna vanemspetsialist.

Sotsiaalhoolekandekomisjon on andnud loa 2001. a I poolaastal 3 isikule toimetulekutoetuse määramiseks.

2.3.2. Lasnamäe Linnaosa toimetulekutoetuse määramise komisjon

Lasnamäe Linnaosa toimetulekutoetuse määramise komisjon (täpsemalt "Erandkorras toimetulekutoetuse määramise komisjon) moodustati Lasnamäe linnaosa vanema korraldusega[15] alljärgnevas koosseisus:

- Aleksander Korolkov – osakonna juhataja asetäitja, esimees,
- Heli Kõverjalg - osakonna juhataja vanemabi, protokollija,
- Sirje Unt - osakonna peaspetsialist, liige,
- Anne Tinno - osakonna vanemspetsialist, liige,
- Ülle Zimmermann – osakonna jurist, liige.

---

[13] Mustamäe Linnaosa Valitsuse 29.12.2000.a korraldus nr 303.
[14] Mustamäe Linnaosa vanema 05.09. 2001.a korraldus nr 697
[15] Lasnamäe Linnaosa vanema 30.10.2000.a korraldus nr 636, 02.11.2001.a korraldus nr 880.

Toimetulekutoetuse määramise komisjoni põhimäärus kinnitati käesoleva auditi käigus[16]. Komisjoni ülesandeks on põhimääruse järgi toimetulekutoetuste taotluste läbivaatamine ja ettepanekute tegemine toetuse määramiseks või määramise keeldumiseks, kui taotleja ei ole nõus sotsiaaltöötaja poolt tehtud otsusega; keeruliste toimetulekutoetuste alaste probleemide edastamine linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekandekomisjonile jm.

2001. I poolaastal on komisjoni poolt läbivaadatud 264 toimetulekutoetuse taotlust , neist 118-nel juhul on otsustatud toetust mitte määrata. Komisjon arutab toetuse määramist juhtudel, kui:

- inimesel puudub mõni vajalikest dokumentidest
- taotluse esitab füüsilisest isikust ettevõtja või firma omanik
- elamispinnale on sisse registreeritud mõni endistest perekonnaliikmetest, kes antud elamispinnal enam ei ela
- mõni pereliige ei ole antud elamispinnal elanikeregistrisse kantud
- üksi 3-toalises (või suuremas) korteris elav pensionär esitab taotluse, et korteri normpinnaks lugeda 51 m^2

Reeglina määrab komisjon eelpool nimetatud juhtudel toetuse 1-3 kuuks, mille jooksul peab inimene toetuse määramiseks vajalikud dokumendid korda tegema või muud talle esitatud tingimused täitma.

2.3.3. Tallinna Linnavolikogu Sotsiaalhoolekande- ja Tervishoiukomisjon

Tallinna Linnavolikogu poolt Sotsiaalhoolekande- ja Tervishoiukomisjonile kinnitatud põhimääruse[17] kohaselt on komisjoni üheks tegevusvaldkonnaks abivajajatega seonduvate probleemide lahendamine.

[16] Lasnamäe Linnaosa vanema 02.11.2001.a korraldus nr 881.
[17] Tallinna Linnavolikogu 19.02.1998.a määruse nr 12 punktid 2.1.4-2.1.5

3. Toimetulekutoetuse maksmise korraldus

3.1. Taotluste vastuvõtmine

Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise protsessi dokumenteeritud kirjeldus puudub. Vastavalt põhimääruses ja ametijuhendites sätestatule on toimetulekutoetuse maksmisel välja kujunenud järgmine töökorraldus.

Toimetulekutoetuse saamiseks esmasel pöördumisel tuleb taotleja Sotsiaalhoolekande osakonna oma elukoha järgse spetsialisti juurde. Vestluse põhjal selgub, kas pöördujal on alust taotleda toimetulekutoetust. Taotleja esitab vastavalt tööturu staatusele ja perekonna koosseisule nõutud tõendid: sissekirjutus, lastetoetus, pensioni-, ameti-, palgatõendi. Alimentide puhul tuleb esitada dokumendid saadud summade kohta. Õppuritel tuleb esitada koolitõend õppimise kohta. Stipendiumi saajatel tõend summa kohta. Spetsialist kontrollib ka passi. Välismaalase passi omanikel on nõutav elamisloa olemasolu, tähtajaline või alaline.

Kommunaalkulude kompenseerimiseks esitab toetuse taotleja kommunaalkulude arved ja kviitungid.

Kui taotleja esitatud dokumendid vastavad nõutule, avab spetsialist taotlejale arvestuskaardi, millele kantakse taotleja ja tema pereliikmete isikuandmed. Samas avatakse ka toimik, kuhu köidetakse taotlejalt nõutud dokumendid. Seejärel kannab spetsialist toimetuleku taotleja andmed arvutisse, kust trükitakse ka otsus toimetulekutoetuse vormistamise kohta. Otsus köidetakse toimikusse. Otsusega tutvunud annab taotleja oma allkirja kaardile, millega ta ühtlasi kinnitab ka esitatud dokumentide õigsust ja nõusolekut määratud summaga. Toimetulekutoetus kantakse raamatupidamise poolt taotleja näidatud pangaarvele.

Kui spetsialisti arvates taotlejal puudub mõni dokument või ei ole see piisav toetuse otsustamiseks, võetakse taotlejalt avaldus asjaolu põhjendamisega ning suunatakse läbivaatamiseks linnaosa sotsiaalkomisjonile. Linnaosa sotsiaalkomisjon kutsutakse kokku vajaduse korral, kuid mitte harvem, kui kord kahe nädala jooksul (Lasnamäe linnaosas - kord nädalas), kus vaadatakse läbi esitatud avaldused ja taotlused, sealhulgas toimetulekutoetust käsitlevad.

Avalduse esitanud isikut puudutavat informatsiooni kogub elukohajärgne spetsialist. Komisjoni koosoleku otsus kirjutatakse avalduse peale. Oma töös jälgib spetsialist protokolli otsuse täitmist.

3.2. Kontroll ja sanktsioonid toimetulekutoetuse maksmise üle

Sotsiaalhoolekande seadus (09.10.2001.a) sätestab, et teadlikult valeandmeid esitanud isikult nõutakse sotsiaalhoolekandega saadud toetus tagasi kohtu korras. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus (09.10.2001) § 17 p.2 alapunkt 6 sätestab, et "kui alusetult saadut vabatahtlikult ei hüvitata, nõutakse liigselt makstud summad tagasi kohtu korras".

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise korra p 3 alapunkt 15 järgi "Perekonna sissetulekute teadliku varjamise või valeandmete esitamise korral lõpetatakse toetuse maksmine. Makstud raha on õigus tagasi nõuda".

Vana ja ka uus seadus ning valitsuse poolt kehtestatud kord ei reguleeri valesti makstud toetuste sissenõudmist.

Auditiga hõlmatud perioodil on Lasnamäe ja Mustamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakonnad ise kontrollinud toimetulekutoetuse taotlustes kajastatud tulude õigsust, esitades järelpärimisi Tallinna Füüsiliste Isikute Maksuametile. Lasnamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakond esitas 2001. aastal järelpärimisi 4 korral, millega haarati 1144 taotlejat. Tulude varjamist avastati 124 juhul, s.o 10, 8%.

Mustamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakond esitas Tallinna Füüsiliste Isikute Maksuametile kontrollimiseks käesoleva aasta juuli-augustis andmed 1385 taotlejate osas, neist 347 juhul avastati tulude varjamist , s.o 25%.

Nimetatud juhtudel on toetuse maksmine mainitud isikutele lõpetatud.

Arvestust tulude varjamise tagajärjel ebaõigesti makstud toetuste kohta ei ole linnaosade valitsustes peetud.

Ebaõigesti määratud ja juba väljamakstud toetusi ei ole isikutelt tagasi nõutud. Üksikutel juhtudel on isikud andnud allkirja enammakstud toetuse kinnipidamise kohta tasaarvelduse korras.

Toimetulekutoetuse maksmise kulude kohta peeti linnaosade valitsuste raamatupidamises eraldi arvestust. Linnaosade valitsuste finantsaruannete ja Ametile esitatud finantsaruannete võrdlemisel seisuga 30.06.2001 vahesid ei esinenud.

Toimetulekutoetuse määramist ja maksmist ei ole Tallinna Linnavolikogu Kantselei kontrolli- ja analüüsiosakond ega Tallinna Linnavalitsuse siseaudiitor Tallinna Lasnamäe ja Mustamäe Linnaosade Valitsustes paaril viimasel aastal kontrollinud. Väidetavalt (kontrolliakti auditeerijad ei näinud, sest see olevat kadunud) kontrollis Tallinna Linnavalitsuse Sisekontrolli Amet Tallinna Mustamäe LOV-s toimetulekutoetuse maksmist üldise kontrollimise käigus 1999. aastal. Kontrollimistega avastati kaks vale toetuse määramise juhtumit. Selle tulemusena korrigeeriti neil isikutel järgmise toetuse suurust. Toimetulekutoetust puudutavaid ettepanekuid ei tehtud.

Kui sotsiaalhoolekandeosakonnad on järelkontrolliga tuvastanud, et toimetulekutoetust on saadud valeandmeid esitades, on inimest kutsutud vastava linnaosa valitsuse sotsiaalkomisjoni vestluseks ning inimese teadmisel lõpetatud toetuse maksmine, peatatud mõneks kuuks toetuse maksmine või võetud allkiri enammakstud summade sissenõudmise kohta tasaarvelduse korras, samuti tagasimaksmise kohta maksegraafiku alusel. Juhused, kus inimene on olnud nõus vabatahtlikult hüvitama enammakstud toetuse summasid, on siiski üksikud.

Toimetulekutoetuse määrajate vastutust ebaõigesti määratud toetuse puhul ei ole ametijuhendites fikseeritud.

4. Tuvastatud asjaolud toimetulekutoetuse maksmisel

Kehtivaid õigusakte arvestamata määrati toimetulekutoetust 2 596 307 krooni ulatuses, s.o 11,6% 2001.aasta I poolaastal väljamakstud toetuste üldsummast (22,8 miljonit krooni).

Põhiliseks veaks oli eluasemekulude kompenseerimine kõigile ühiselamutesse sisseregistreeritud üliõpilastele, kusjuures ei järgitud eluruumi vastavust elamuseaduses kehtestatud tingimustele. Mitmel juhul toimetulekutoetuse määramise aluseks olevad andmed ja dokumendid olid ebatäielikud või puudusid.

4.1. Toetuse maksmine ühiselamus elavatele üliõpilastele

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise korra[18] punkti 3 alapunkti 3 kohaselt perekonna arvestusliku toimetuleku piiri määramisel arvatakse perekonna koosseisu ka perekonnast ajutiselt eemalviibivad riiklike või Haridusministeeriumi poolt väljaantud koolituslubasid omavate õppeasutuste päevases õppevormis õppivad õpilased ja üliõpilased, samuti ajateenijad.

Seega, käsitles sotsiaaltoetuste maksmise kord üliõpilasi ja nende vanemaid ühtse toetuse taotluse subjektina.

Toetust taotleva isiku eluruum pidi vastama Elamuseaduses[19] toodud nõuetele, mille § 29 lg 1 sätestab, et üürilepingu esemeks on eluruum ja § 29 lg 2 sätestab, et üürilepingu iseseisvaks esemeks ei või olla toa osa või tuba, mis on seotud teise toaga ühise sissekäiguga (külgnevad ühendatud toad).

Nii Mustamäe, kui Lasnamäe Linnaosa Valitsuste Sotsiaalhoolekandeosakonnad maksid toimetulekutoetust kõigile ühiselamus elavatele üliõpilastele sõltumata sellest, kas üliõpilane elab üksinda, kahekesi või kolmekesi ühes toas.

Auditeerimisel selgus, et tingimustele, kus üliõpilase kasutuses oli omaette ruum, vastas mõni üksik ühiselamu, näiteks pereühiselamu aadressil Akadeemia 5-a, kus elavatele üliõpilastele maksti toetust.

[18] Vabariigi Valitsuse 23.12.1996.a määrus nr 318
[19] Elamuseadus võeti vastu 23.04.1992.a

Erinevates õppeasutustes olid üliõpilastega sõlmitud erinevad lepingud: Tallinna Pedagoogikaülikoolis - eluruumi- ja varaüürilepingud, Eesti Mereakadeemias - ekipaa i kasutamiselepingud ja Tallinna Tehnikaülikoolis - elamispinna kasutuslepingud.

Sotsiaalhoolekandeosakonnad ei ole üliõpilastele toetuse maksmisel lähtunud sellest, kas üliõpilaste kasutuses olevat pinda võis lugeda alaliseks eluasemeks toimetulekutoetuse maksmise reeglistikust lähtuvalt või mitte, vaid linnavalitsusest saadud seisukohtadest.

Üliõpilastele toimetulekutoetuse maksmist 2001. aastal arutati Tallinna linnaosade sotsiaalhoolekande osakondade juhatajate ja Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hoolekande osakonna nõupidamisel[20]. Arutamise ajal avaldas Tallinna abilinnapea Ants Leemets arvamust, et toimetulekutoetuse maksmise aluseks on isiku arvelolek Tallinna elanike registris (alaline elamiskoht). Samadel alustel arvestatakse toimetulekutoetust ühiselamus elavatele üliõpilastele, keda vaadeldakse eraldi oma bioloogilisest perekonnast. Otsustati, et Tallinna elanike registris registreeritud üliõpilastele makstakse Tallinnas toimetulekutoetust üldistel alustel.

Peale selle arutati toimetulekutoetuse maksmist üliõpilastele Tallinna linnas Tallinna Linnavalitsuse istungil 24.01.2001. a, kus otsustati soovitada linnaosade sotsiaalhoolekande osakondadel hakata maksma toimetulekutoetust Tallinna linna registris olevatele ühiselamutes elavatele üliõpilastele.

Seega käsitleti Tallinnas kontrollitaval ajavahemikul üliõpilasi toetuse saajate eraldi subjektina (vanematest eraldi) ning maksti neile toimetulekutoetust.

Andmed 2001. aasta I poolaastal üliõpilastele makstud toetuste kohta on toodud alljärgnevas tabelis:

Tabel 1
tuhandes kroonides

	Kokku Toetused	Sellest peredele, kelle koosseisus on üliõpilasi	Sellest üliõpilasperedele	Sellest ühiselamus elavatele	% (5/2)
1	2	3	4	5	6
Lasnamäe LOV	16 402,2	3 426, 7	1 549,3	670,2	4,1
Mustamäe LOV	6 861,1	2 797, 4	2 411,3	1 865,9	27,2
Kokku	23 263,3	6 224,1	3 960,6	2 536,1	10,9
Tallinn kokku	40 246,7	X	x	x	X

Alus: Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, Lasnamäe ja Mustamäe LOV Sotsiaalhoolekandeosakondade statistilised ja raamatupidamisaruanded.

[20] 10.01.2001.a linnavalitsuses korraldatud nõupidamise protokoll nr1

Ülaltoodud andmetest selgub, et ühiselamus elavatele üliõpilastele on 2001. aasta I poolaastal makstud toimetulekutoetust Lasnamäe LOV Sotsiaalhoolekandeosakonnas 670,2 tuhat krooni (4,1% kogu summast) ja Mustamäe LOV Sotsiaalhoolekandeosakonnas 1865,9 tuhat krooni (27,2% kogu summast). Kokku maksti üliõpilastele toimetulekutoetust õigusakte eirates summas 2 486 230 krooni.

Lasnamäe LOV Sotsiaalhoolekandeosakonnas võeti üliõpilastele toimetulekutoetuse määramisel arvesse (arve alusel) kõik eluasemekulud: soojus, vesi, elektrienergia, üldkulud, halduskulud jne. Mustamäe LOV toimetulekutoetuse määramisel Sotsiaalhoolekandeosakonnas võeti arvesse ainult elektri, soojusenergia, vee ja kanalisatsioonikulud. Kasutustasu, mis olenevalt toas elavatest üliõpilaste arvust on 200, 300 või 600 krooni (1 toa kasutustasu 600 krooni), ei võeta arvesse.

4.2. Toetuse maksmine puudulike andmete ja dokumentide alusel

4.2.1. Toetuse maksmine eluasemekulusid tõendamata

Aruandluse järgi käesoleva aasta esimesel poolaastal on rahuldatud Tallinna linnas 24 016 taotlust eluasemekulude (normpinna) katteks summas 11,4 miljonit krooni ehk 28,2% vastaval perioodil makstud toimetulekutoetusest, sellest Lasnamäe linnaosas 4,55 miljonit krooni (27,8%) ja Mustamäe linnaosas 1,8 miljonit krooni (26,0%).

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise korra[21] kohaselt taotlus toimetulekutoetuse saamiseks esitatakse koos perekonna sissetulekuid ja alatise eluasemega seotud alalisi kulusid tõendavate dokumentidega. Kord[22] sätestab ka, et toimetulekutoetust makstakse toetuse taotlejale, kes tasub ise oma alatise eluasemega seotud alalised kulud.

Tallinna Linnavalitsus ei ole kehtestanud eluaseme alaliste kulude piirnorme, mida toimetulekutoetuse määramisel saab aktsepteerida.

Linnavalitsuse poolt kinnitanud "Riiklike sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korra rakendamise juhend"[23] sätestab, et toimetulekutoetuse määramisel arvesse võetavate eluasemekulude aluseks on majavaldajate, majahaldajate või majaomanike poolt esitatud nõuetekohane arve üüri või

[21] Vabariigi Valitsuse 23.12.1996.a määruse nr 318 p3 alapunkt 8
[22] Vabariigi Valitsuse 23.12.1996.a määruse nr 318 p3 alapunkt 10
[23] Tallinna Linnavalitsuse 09.08.2000.a määrusega nr 53 kinnitatud "Riiklike sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korra rakendamise juhend" (ning selle muutmine 11.10 2000.a määrusega nr 67)

hoolduskulude ja kommunaalkulude kohta ning maksekviitungid eelmisel kuul tasutud elektri, gaasi ja tahke või vedela kütuse kohta.

Korra punkti 3 lg 10 sätestab, et toimetulekutoetust makstakse toetuse taotlejale, kes tasub ise oma eluasemekulud.

Tallinna Linnavalitsuse poolt kinnitatud juhend ei nõua üüri või hoolduskulude arve tasumist isiku poolt, kes taotleb toimetulekutoetust. .

Nii Lasnamäe kui ka Mustamäe linnaosas ainult üksikutel juhtudel olid taotleja poolt esitatud tasutud üüri või hoolduskulude ja kommunaalkulude kohta.

Auditeerimisel selgus, et mitmel juhul arved olid välja kirjutatud teise inimese nimele, kuid puudus võimalus kontrollida eelpooltoodud määruse nõude täitmist, kuna üüri arved ei olnudki tasutud või tasumise kviitungist ei ole selge, kes tegelikult arvet tasus. Toetuse taotlejad ei ole aga sageli korteri omanikud. Neil juhtudel, kus arved olid tasutud teise inimese poolt, maksti taotlejale toetust 33 618 krooni (vt lisa 1).

Auditeerijad leiavad, et linnaosades on toimetulekutoetuse maksmisel eiratakse ülalnimetatud valitsuse määrust. Toimetulekutoetuse määramisel võetakse küll arvesse elamuhaldaja poolt väljastatud arve üüri ja kommunaalkulude kohta, kuid maksekviitungeid selle tasumise kohta ei nõuta.

Linnaosades nõutakse kviitungite esitamist taotlejalt, kes ei tasu eluasemekulusid regulaarselt ja võlgnevus kasvab.

Auditeerijate arvates peaks linnavalitsus oma määrust täiendama sättega, mis võimaldaks kontrollida, kas toimetulekutaotleja tasus ise oma alatise eluasemega seotud alalised kulud.

4.2.2. Toetuse maksmine arvete puudumisel

Lasnamäe LOV maksti 2001. aasta jaanuarikuus toetust kusjuures toimikus puudusid 2000. aasta detsembrikuu maksteatised - arved üüri või hoolduskulude ja kommunaalkulude kohta (Bigus Ljudmila (M-1142) jaanuari toetus 3006 krooni, Šabatko Olga (W-0613)** jaanuari toetus 2039 krooni; Zahharov Roman (L-0151)** jaanuari toetus 1305 krooni; Lootus Kristjan (L-207)** jaanuari toetus 1056 krooni; Verš, Veronika (L-0119)** jaanuari toetus 634 krooni jne).

4.2.3. Toetuse maksmine perekonnaliikmete andmete puudumisel

Vabariigi Valitsuse 23.12.1996. a. määruse nr 318 punkti 3 alapunkt 2 kohaselt toimetulekutoetuse määramise aluseks on perekonna sissetulek, kusjuures perekonnaliikmeteks loetakse toimetulekutoetuse taotlejat, tema abikaasat või temaga abielulistes suhetes olevat samas eluruumis alaliselt elavat isikut, nende ülalpidamisel olevaid lapsi ja vanemaid või teisi ühtset tuluallikat ühiselt kasutavaid või ühise majapidamisega isikuid.

Kontrollimisel esines juhuseid, millal taotlejale määrati toetust ilma abikaasa sissetulekut tõendavate dokumentide esitamata või ilma taotleja või pereliikmete perekonnaseisu tõendavate andmedeta:

- Jangurazova, Ruzida-le (L-0176)* on makstud 2001.a. I-VI toimetulekutoetust 12 902 krooni ilma abikaasa Jangurazov R.K. toimetulekutoetuse määramiseks vajalikke andmeid esitamata. Taotleja selgitab avalduses, et tema abikaasa elab Venemaal koos kahe lapsega ning taotleja elab Tallinnas koos kolmanda lapsega. Jaanuaris, veebruaris ja märtsis maksti toetust sotsiaalkomisjoni otsuse alusel. Ülejäänud kuude kohta komisjoni otsus puudub.

- Meerits, Joel** on sisse registreeritud aadressil Ehitajate 84-38 koos oma tütre Meerits Lauraga. Meerits Joeli ütluse järgi on tema perekonnaseis "vallaline". Perekonnaseis ei ole elanike registris üle kontrollitud. Spetsialisti poolt on kaardi peale kirjutatud, et tegelikult laps elab koos oma emaga. Meerits Joelile määrati 2001.a. I-VI toimetulekutoetust 10 150 krooni.

- Müür Urmasele (Vilde 76-118)** määrati toimetulekutoetust 2001. a V-VI 3695 krooni ilma vajalikke andmeid esitamata abikaasa sissetuleku kohta.

- Sleptsova, Olgale (W -1177)* määrati 2001. a II, IV määrati toetus kahele inimesele 1519 krooni, kuigi poeg - Vladimir Sleptsov oli sisseregistreerimata.

(* Lasnamäe LOV andmed, ** Mustamäe LOV andmed)

4.2.4. Toetuse maksmine elatisraha saamist tõendamata

Riikliku sotsiaalregistri pidamise põhimääruse[24] punkti 18 lõike 13 kohaselt on toimetulekutoetuse määramisel vajalik alusdokument tõend elatisraha saamise kohta või Täitevameti tõend elatisraha mittesaamise kohta. Kontrollimisel esines juhuseid, kus toetust 2001. aastal määrati ilma Täitevameti tõendita elatisraha mittesaamise kohta:

- Kukli, Anna (Akadeemia tee 6-79)** - I - IV toetus 7 604 krooni ,
- Koppel, Heli (Sõpruse 236-40)** - I - VI toetus 10 654 krooni,
- Kovalevskaja, Irina (Tammsaare 131- 49)** - I - VI toetus 8 754 krooni jne.

4.2.5. Toetuse maksmine juhul, kui elatisraha on alla 400 krooni

Mõningatel juhtudel on toetust makstud notariaalselt tõestatud avalduse alusel, kusjuures igakuine elatisraha ühele lapsele on alla 400 krooni, mis on vastuolus Perekonnaseaduse[25] ptk 9 § 61 lg-ga 4, mis sätestab, et igakuine elatisraha ühele lapsele ei või olla väiksem, kui veerand Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäära, s.o 400 krooni:

- Malkova Valentina (Siili 21- 48)** perekonnasissetulekusse võeti arvesse Šundikov Aleksander avalduse alusel poja Šundikov Edgari ülalpidamiseks makstud elatisraha 200 krooni kuus. 2001.a I-VI määrati Malkova Valentinale toetust 6 153 krooni.
- Põder Deana (Akadeemia 10-74)** perekonna sissetulekusse võeti arvesse Erko Kalevi avalduse alusel tütre Kalev Grete- Liis ülalpidamiseks makstud toetus 300 krooni. 2001.a I-V määrati Põder Deanale toetust 4 214 krooni.

4.3. Tulude varjamine

Eesmärgiga kontrollida toimetulekutoetuse taotlemisel näidatud tulude õigsust esitati käesoleva auditeerimise käigus Tallinna Füüsiliste Isikute Maksuametile andmed 19 taotleja kohta. Tulude varjamist avastati 2 juhul (10,5%):

[24]Kinnitatud Vabariigi Valitsuse 08.07.1999.a määrusega nr 214
[25] Perekonnaseadus võeti vastu 12.10.1994.a

- Sprenk- Dorn, Nady (M-1378)* määrati 2001.a juunis toetus 1418 krooni ilma tema poja Sprenk-Dorn, Franki maikuu tulu (241krooni) arvestamata.
- Kangur, Mihklile (Vilde tee 70-8)** määrati 2001. aprillis toetus 1815 krooni ilma Tamm Diana märtsikuu tulu (350 krooni) arvestamata.

4.4. Toetuse maksmine põhjendamatult suurte eluasemekulude korral

Toimetulekutoetuse maksmisel pidi omavalitsus kehtestama eluasemekulude piirnormid ja nõudma neist ka kinnipidamist. Tallinnas see nii ei olnud.

Auditeerimisel selgusid juhused, kus toimetulekutoetuse määramisel vee ja energia kulud on võetud arvesse mahus, mis tunduvalt ületasid keskmise tarbimise taset (Euroopa Liidu liikmesmaades on norm 150 liitrit vett 1 inimese kohta kuus).

Näiteks võeti toimetulekutoetuse maksmisel arvesse vee kulusid:
- Chabatko Olga (Linnamäe tee 12-75, sisseregistreeritud 1 inimene)** - 2000.a oktoobri makseteatis 2643.80 krooni, sellest vesi ja kanalisatsioon ning vee kuumutamine 2190.40 krooni;
- Ivanova, Regina (Anni 14-179, sissekirjutatud 2 inimest)** - 2001.a jaanuari arve 2 498,60 krooni, sellest vesi ja kanalisatsioon ning vee soojendamine 1494.55 krooni (1 inimese kohta 747.75 krooni) jne.

Elektrienergia kulusid võeti arvesse:
- Tomingas, Tom (Akadeemia tee 26-16, sisseregistreeritud 1 inimene)** - 2001.a jaanuari arve 3 441,70 krooni energia tarbimise eest 2000.aasta oktoobrist detsembrini (1147,23 krooni ühe inimese kohta ühes kuus);
- Mäeots, Veronika (Loitsu 2-84, sissekirjutatud 3 inimest)** - arve 2001.a märtsi arve 783,60 krooni (261,20 krooni 1 inimese kohta); mai arve 837,20 krooni (279.07 krooni 1 inimese kohta); jaanuari- veebruari arve 1524,30 krooni (254,05 krooni 1 inimese kohta ühes kuus) jne.

Seaduse muutmise seadusega (09.10.2001.a) kohustati omavalitsusi kehtestama vee, gaasi ja energia piirnorme[26].

[26] Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse §22[2] (09.10.2001.a) kohustab kohalike omavalitsuste volikogud kehtestama toimetulekutoetuse määramiseks kulude piirmäärad. Seaduse muudatus jõustub 01.01.2002.a

4.5. Toetuse maksmine peredele, mille üks liige õpib tasulises õppeasutuses

Vabariigi Valitsuse 23.12.1996. a määrusega nr 318 kinnitatud "Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra kehtestamine" p.3 sätestab et perekonna arvestusliku toimetulekupiiri määramisel arvatakse perekonna koosseisu ka perekonnast ajutiselt eemalviibivad Eesti Vabariigi riiklike või Haridusministeeriumi poolt väljaantud koolituslubasid omavate õppeasutuste päevases õppevormis õppivad õpilased ja üliõpilased, samuti ajateenijad.

Valikulisel kontrollimisel selgus, et toimetulekutoetust maksti peredele, kelle koosseisus on tasulistes õppeasutuses õppivaid üliõpilasi, ning taotlejatele, kes õpivad tasulistes õppeasutustes ning elavad vanematest eraldiseisval elamispinnal kokku 43 421 tuhat krooni (vt lisa 2).

Aastaõppemaks eelpoolnimetatud õppeasutustes on 25,0-35,0 tuhat krooni. Olukord, kus üliõpilane (või pere) on võimeline maksma õppemaksu selles ulatuses näitab, et toimetulekutoetuse taotlemisel **ei kajasta nimetatud isikud oma sissetulekuid alati täies ulatuses.** Auditeerimisel selgus, et kajastatud sissetulekud ei katnud eelpooltoodud õppeasutustes kehtestatud õppemaksu ka õppelaenu arvesse võttes.

Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse (09.10.2001.a) p. 13 täiendab kehtivat sotsiaalhoolekandeseadust §-dega 22^1-22^3 , mille järgi (§ 22^3 lg 3) võib linnavalitsus jätta toimetulekutoetuse määramata, kui linnavalitsuse vastav komisjon leiab, et isikul on toimetulekuks piisavalt vahendeid.

4.6. Toetuse väljamaksmine hilinemisega

Kooskõlas riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra punkt 3 alapunktiga 6 makstakse toimetulekutoetust välja iga kuu perekonna sissetulekute alusel.

Mustamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakonna aruande järgi on 2001. a I poolaastal arvestatud toimetulekutoetust 6 861 064 krooni ning makstud 6 415 600 krooni, seega 445 464 krooni võrra vähem, kui arvestatud. Raha toetuse väljamaksmiseks juunikuus ei jätkunud: antud kuul oli arvestatud toetusi 1 177 464 krooni, välja maksti 731 982 krooni.

Vanemraamatupidaja selgituste kohaselt oli Mustamäe LOV arvel raha 01.06.2001.a 32 000 krooni. Juunikuus laekus toimetulekutoetuse rahalisi vahendeid 700 000 krooni. Toetusi arvestati 1 177 464

krooni eest ja välja maksti 731 982 krooni eest. Kuna ei jätkunud rahalisi vahendeid jäi toimetulekutoetusi välja maksmata 445 464 krooni.

Mustamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakonna juhataja ja vanemraamatupidaja selgituste kohaselt toimetulekutoetuse vahendite puudujäägist juuni kuus teavitas osakond korduvalt Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametit, kuid raha laekus alles 16.07.2001. a ning juunikuu võlgnevus 445 464 krooni ulatuses maksti välja 17.07.2001. a.

Hilinenud väljamaksmise põhjuseks oli saadud selgitustel asjaolu, et Sotsiaalministeeriumi poolt Tallinna linnale toimetulekutoetuse maksmiseks 2001.aastal eraldatud 40,0 miljonit krooni oli 30.06.2001.a seisuga juba ära kulutatud.

4.7. Muud

Puust, Christenile (Mooni 111-34)** määrati 2001.a III,IV,V toetust 2183 krooni pikendamata toitjakaotuspensioni tunnistuse alusel (kehtis kuni 30.08.2000. a).

5. Ettepanekud

Eespool toodust lähtudes teeb Riigikontroll Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametile järgmised ettepanekud:

1. Nõuda Tallinna LOV Sotsiaalhoolekandeosakondadelt toimetulekutoetuse maksmisel kõigi toetusi puudutavate õigusaktide järgimist.

2. Kehtestada toimetulekutoetuse maksmise, samuti ebaõigesti makstud toetuse sissenõudmise protseduurireeglid.

3. Nõuda kõigil juhtudel, kus isik oli ise süüdi ja ei ole nõus vabatahtlikult hüvitama enammakstud toetuse raha, enammakstud summad tagasi kohtu korras.

4. Võtta rangema kontrolli alla toimetulekutoetuse maksmine tasulistes õppeasutustes õppivatele üliõpilastele või neile peredele, kelle koosseisus on tasulises õppeasutuses õppiv üliõpilane.

4. Tõhustada sisekontrolli toimetulekutoetuste maksmise üle.

5. Võtta seisukoht aktis toodud ebaseaduslikult väljamakstud toimetulekutoetuse osas ja otsustada, kuidas süüdlased peavad vastutama selle eest.

Maidu Lääne
auditi juht

Vastavalt Riigikontrolli seaduse §29 lg 2 oleme kontrolliakti kätte saanud .... jaanuaril 2002. aastal ja aktiga tutvunud. Selgitused ja vastuväited esitame vajadusel 10. veebruaril 2002. aastal.

Vahur Keldrima
Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti juhataja

09. 01. 2002

Lisa1

Jrk nr	Toetuse taotleja	Toimi-Ku nr	Kellele esitatud arve	Kes tasus arvet	Toetus kroonides
1	Junajev, Vladislav	L-407	AS Hansa Liising	AS Hansa Liising	I,IV,V,IX 9298
2	Sarõtšev, Jevgeni	W-1182	AS Hansa Liising	Tasumise kviitungid Puuduvad	
3	Zahharov, Roman	L-151	Zahharov A.	Zahharov A.	II-VI 8183
4	Lootus, Kristjan	L-207	Lootus Jaan	Lootus J.K.	II 912
5	Kuznetsova, Olga	L-331	Kuznetsova G.	Kuznetsova G.	
6	Lomunov, Stanislav	L-602	Lomunova T.	Lomunova T.	II 1128
7	Kuznetsova, Marina	M-0490	Kuznetsov Valeri	Kuznetsov Valeri	IV-VI 2629
8	Karro, Anna	M-1647	Sergei Svödkov	Sergei Svödkov	VI 285
9	Bigus, Ljudmilla	M-1142	Tammis, Rein	Tammis, Rein	II-VI 9643
10	Saar, Sigrid	M-0066	Saar Signe	Tasumise kviitungid puuduvad	
11	Reismann, Maiu	M-1115	Lõps, Eerik	Lõps, Eerik	III-IV 1540
12	Dmitrijeva, Julia	M-1329	Dmitrijeva, Alla	Tasumise kviitung "Dmitrijeva" nimele	
13	Beljakova, Anna	W-O90	Beljakova Tatjana	Tasumise kviitungid puuduvad	
14	Müür Evelin	W-0050	Müür Reet	Tasumise kviitungid puuduvad	
15	Klink Anton	M-1336	Klink Mare	Tasumise kviitung "Klink" nimele	
				Kokku	33 618

Alus: Lasnamäe LOV Sotsiaalhoolekande osakonna dokumendid.

Lisa 2

Nr	Toetuse Taotleja	Toimi-ku nr	Üliõpilase perekonna- ja Eesnimi	Õppeasutus	Elamistingimused	Toetus kroonides
1	Popõvanov Denis	L-0950	Popõvanov, Denis	Eesti- Ameerika Ärikolled	1-toal. korter	I-VI 5337
2	Jeršova, Tatjana	L-0239	Jeršova, Tatjana	Kõrgkool "I Stuudium"	1-toal. korter	I – 1110
3	Mäesalu, Heidi	Sõpruse 212-67	Mäesalu, Heidi	Kõrgkool "I Stuudium"	2-toal. korter	I-VI 7553
4	Skibina, Karolina	W- 0843	Skibina Karolina	Euroülikool	2-toal. korter	I – VI 7 235
5	Zvereva, Zoja	M- 0535	Zvereva, Zoja	Sotsiaal-Humanitaarinstituut	2-toal. korter	I-VI 6287
6	Šalonina, Jelena	L-0255	Šalonina, Jelena	Sotsiaal-Humanitaarinstituut	Elab koos perega	I-VI 5 624
7	Partanen, Natalja	L-0786	Puškarjov, Aleksandr	Sotsiaal-Humanitaar-Instituut	Elab koos perega	I-II 4374 (töötu)
8	Azizova, Farida	L-1234	Azizova, Nailia	Eesti- Ameerika Ärikolled	Elab koos perega	V-VI 3662 (Arvel Tööhõive ametis)
9	Jegerson , Natalja	L- 0229	Jegerson, Ivar	Akadeemia Nord	Elab koos perega	I – 1701
10	Loss, Galina	L-473	Loss, Julia	Eesti- Ameerika Ärikolled	Elab koos perega	IV,V 538
					Kokku	43 421

Alus: Mustamäe ja Lasnamäe LOV andmed

TALLINNA LINNAVALITSUS
TALLINNA SOTSIAAL– JA TERVISHOIUAMET

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie ..... nr. .....

Meie 01.02.2002 nr. 1-8/191

Riigikontrolli 09.01.2002
kontrolliakt nr 13-4/51

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet ja linnaosade sotsiaalhoolekande osakonnad on toimetulekutoetuse maksmisel järginud kõiki toetusi puudutavaid õigusakte, kaasaarvatud Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 1996.a määrus nr 318 "Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra kehtestamine" ja Tallinna Linnavalitsuse 24. jaanuari 2001.a istungi protokolli päevakorra punkti nr 54, mis soovitas linnaosade sotsiaalhoolekande osakondadel hakata maksma toimetulekutoetust Tallinna linna elanike registris olevatele ühiselamutes elavatele üliõpilastele.
Toimetulekutoetuse maksmise ja ebaõigesti makstud toetuste sissenõudmise protseduurid on seadusega kehtestamata. Arvestades linnaosade sotsiaalhoolekande osakondade laienevat koostööd Maksuametiga, on 2001. aastal saadetud üle 3 400 arupärimise Maksuametisse ja 2001. aastal riigile tagasi kantud 147 456.55 enammakstud krooni (sisaldab tagasimakseid 1999 kuni 2001. aasta eest. Sotsiaalhoolekande osakonna juhatajate nõupidamisel 29. augustil 2001.a lepiti kokku ühtsetes reeglites enammakstud toimetulekutoetuse tagasinõudmisel. Käesoleva ajani on kõik tagasimaksed toimunud kokkuleppeliselt toetuse saajaga. Kohtu poole pöördumiseks ei ole olnud vajadust, sest inimesed pole keeldunud tagasi maksma enammakstud summasid. Sotsiaalhoolekande osakonna juhatajate koosolekul käesoleva aasta 23. jaanuaril otsustati, et tagasimaksmise tähtaja ja kuus makstava summa suuruse otsustab linnaosa sotsiaalhoolekande osakond lähtuvalt isiku majanduslikust olukorrast. Kokkuleppele jõudmata pöördutakse kohtu poole. Tagasi nõutakse kõik väljaselgitatud enammakstud summad alates 1.oktoobrist 2000.

Lugupidamisega

Vahur Keldrima
Juhataja

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 05.02.2002 Reg nr 275/13-1

Ljudmilla Leius 645 7805

Narva mnt 11D
10151 Tallinn
reg.nr.75014965

tel 645 7440
faks 645 7444

a/a 10002026890004
Eesti Ühispank
kood 401

SOTSIAALMINISTEERIUM

Teie 18.02.02 nr 13-1/379

Meie 22.03.2002 nr 1-6/1055

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise seaduslikkus

Sotsiaalministeerium on tutvunud Riigikontrolli töötajate auditimaterjaliga, mis käsitleb toimetulekutoetuse määramist ja maksmist Tallinna, Kohtla-Järve ja Narva linnas 2001.aastal.

Auditi eel ja käigus olid selle läbiviijad tihedas kontaktis ministeeriumi töötajatega, seetõttu on mitmeid meetmeid tarvitusele võetud juba varem. Mitmed Riigikontrolli töötajate tähelepanekud võeti arvesse sotsiaalhoolekande seaduse täiendamisega juba eelnõu menetlemise ajal Riigikogus.

Kohe peale sotsiaalhoolekande seaduse muudatuste vastuvõtmist Riigikogus tutvustasid ministeeriumi töötajad seaduse muudatusi kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajatele kohapeal maavalitsuste poolt korraldatud teabepäevadel ja seminaridel. Koos sellega käsitleti ka neid puudusi, mida avastati kõnealuse auditi ajal, vältimaks nende kordumist edaspidi ka teistes regioonides.

Käesoleva aasta 21.veebruaril Sotsiaalministeeriumis toimunud infopäeval tutvustati Riigikontrolli auditimaterjale kõikidele maavalitsuste sotsiaal- ja tervishoiu osakondade juhtivatele töötajatele, kes järelvalve korras omavalitsustes läbiviidavatel kontrollimistel teaksid pöörata nendele puudustele tõsist tähelepanu.

Sotsiaalhoolekande seadus muudetud kujul alles äsja jõustus ja praegu käib selle aktiivne ellurakendamine kõikides omavalitsustes. Seaduse kitsaskohad võivad selguda alles mõne aja pärast, kui ametlike aruannete ning kohaliku praktika ja kogemuste baasil on võimalik teha seaduse toime kohta esialgseid kokkuvõtteid..

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 25.03.02 Reg nr 2-7.1-TR/02/379/21

Gonsiori 29
15027 TALLINN

tel. 626 9700
faks 699 2209

Reg. nr. 70001952
Internet: http://www.sm.ee
E-post:smin@sm.ee

Seetõttu oleme seisukohal, et enne, kui otsustada muudatuste tegemist sotsiaalhoolekande seaduses, tahame põhjalikult kaaluda kõiki majanduslik-õiguslikke argumente.

Ühtlasi tänan Teid ministeeriumi töötajate nimel hea koostöö eest.

Lugupidamisega

Riho Rahuoja
Sotsiaalala asekantsler
kantsleri ülesannetes

V. Aljas 6269744